

Havenes frihed

Harri blaðstjóri, gevi mær inni vist fyri hesum fáu orðum.

Eg skilji, at nakað álvarsligt stendur fyri framan, tá gamalt briksl og gomul rakstrar-róp verða leitaði fram og brúkt sum kost í fiskimarksmálinum. Tað er týðiligt, at nú skal hogguslokkataktikkur við orkymlandi, villileiðandi og fjalandi spræningum verða tikið í brúk.

Og hvat fjaldast skal, má standa hvørjum manni greitt:

tað er landsstýrisins og lögmannsins manöveringar fyri at sleppa undan at taka undir við eini útflyting av fiskimarkinum um Føroyar, so ein slík útflyting ikki skal forða fyri limaskapi í felagsmarknaðinum.

Til hetta brúk verða »leys orð« og briksl úr tí áralanga stríði um okkara núverandi fiskimark brúkt at kasta við móti navngivnum monnum, harimillum eg eri ein.

Ikki vóru vit Føroyingar altíð samdir um framgangsmáttin móti tí ávegis máli, vit rúkkta, tá eg sum lögmaður upplivdi ta gleðislotu, at tað kom at verða undir einum sjálfstýrislandsstýri, vit Føroyingar 12. mars 1963 náddu 12 fjórðinga fiski-

mark út frá beinum grundlinjum.

Siðani tá er nógv hent hesum málsóki viðvíkjandi.

Hvussu vandin fyri fiskistovnunum á høvum er øktur, vita vit.

Hvussu fiskitjóðir, ið bara hava fiskiveiðu á at lita, royna at verja síni áhugamál og byrgja fyri vandanum fyri fiskistovnin, vita vit eisini.

Island hevur flutt út á 50 fjórðinga fiskimark.

Kanada hevur við útflyting og fiskivotu skipanum roynt at tryggja seg.

Er politiski veruleikin í hesi hettisligu royndartíð fiskimarksmálinum við, so syndarligur, at málagnid hjá størsta politiska flokkinum á tingi onki annað veit ser til at taka, uttan at spæla gamlar brikslingarplátur av móti politiskum mótstøðumonnum, ið vilja viðari ávegis í hesum máli, og ein veit, hvør hordin er, ið leggur hesar plátur á, tá veit ikki væl við.

Hetta hendir samstundis, sum samtykt verður á fundi altjóða við yvir 100 atkvøðum og ongari imóti, at strandalond eiga rettin til landgrunnar sínar, bæði hvat viðvíkjur livandi og deyðum virðum.

Síkið er týðiligt. Nú tað ræður um samanhald við felagsmarknaðarskugganum hótandi nærkandi seg okkum, skal líkandi stríð ibirtast innan-borða, ið var um fiskimarkið í 50'unum. Vit skulu gerast spjaddir, so aðrir kunnu ráða.

Hatta við »Havenes frihed« eigur kortini ikki at verða ognad mær ella fólkaflokkinum. Tá eg á fundi í København fyrst í 50'unum tók hatta orðalag í mun, var tað ein uppafurtoka av nokrum, ið íslendski sendimaðurin í Stockholm, Briem hevði sagt í einum fyrilestri hann hevði hildið í Stockholm, har hann segði, at sjálvt sjónarmiðið »Havenes frihed« í eini vissari merking hevði áhuga fyri smáar tjóðir, ið buðu við havið, uttan harvið at siga, at tær skuldu lata frá sær síni stavnhalð í livs-áhugamálum.

Hetta gjørdi ein demagogiskur »mixmaksari til ta brikslinga plátu, tygum harri blaðstjóri speldu í næstseinstasta blaði tygara.

At tit tíma!

Takk fyri innivist.

Hákon Djurhuus.

Harra blaðstjóri!

Loyvi mær innivist fyri hesum fyrispurningi, sum er til harra Atla Dam, lögmann.

Vit eru nógvir vágbingar, eisini millum javnaðarmenn í Vági, sum hava fylgt við spurninginum um framtíðina hjá flakavirkinum Suðurfisk í Vági, og vit hava ikki í fyrstu syftu skilt støðu landsstýrisins í hesum máli, eru vit nú bangnir fyri, at 14. SEPTEMBER hevur retti, tá hann sigur, at tú Atli ætlar at líkvidera virkið?

Slíkt má sjálvandi ikki henda. Tú átti at kent støðuna hjá fólkinum — arbeidarum og útróðarmonnum í Vági — og so skuldi tað ikki verið heilt torført hjá tær at loyst hesa kreppu eftir góðum javnaðarpolitikki — sosialt og demokratiskt, men ikki við at stongja seinasta veruliga arbeiðsplássid í Vági, sum eigur at vera úthygt skjótast gjørligt.

Væntar tú nakað betri boð upp á virkið, enn tær 1,6 mill. kr., sum menn vildu geva? Hvat er politikkur tín her? Svárað helst skjótast, tí fólkid í Vági er í stórum iva.

Við vinarkvøðu.

jbm.

* * *

Til Føroya lögting

Sum útviklingurin er á fiskileiðum undir Íslandi, kann roknað við nógvi fleiri fremmandum fiskiforum undir Føroyum. — Bátalið til útróður her heima er nógv økt seinastu tíðina. Bráðneyðugt er tað tí at fáa fiskimarkið flutt út, so at allur landgrunnurin verður innanfyri í minsta lagi.

Vit loyva okkum at biðja um og seta krav fram um, at hättivirða Føroya Løgting beinan vegin sambært samtyktina frá 1970 flytur fiskimarkið út. — Nú er so long tíð liðin, siðani tann samtyktin var gjørd, at nú kann ikki drást longur við hesum máli. Eftir okkara tykki er hetta at tingast um at fríða smá øki uttan fyri 12 fjórðingamarkið ongin loysn, men kann heldur koma at skaða hesum

tá hóskaðu hesi orð sera væl til fólkaflokkin, ið sat sum stjórnarflokkur og royndist afturhaldsflokkur í fiskimarksmálinum. Nú er øðrvisi, nú passara tað flokkinum betri, sum andstøuflokkur, at brúka eina yvirlysing hjá ST, og hetta hóast munurin millum hesi bæði er sum milium nátt og dag. Hetta prógvar støðuloyvi og »sum best ber til politikk«. Hetta sigur ikki so lítið.

Tá Hákon Djurhuus til endans skrivur um demagogiskar »mixmaksarar«, so vil eg bert enda við at siga: at hann kemur sær!

Vilhelm Johannesen.

Nógv briksl og einki svar

Tað er týðiligt, at greinin omanfyri er illsinnsbriksl úr enda í annan — tómt briksl sum ikki við einum einasta orðið visir aftur, nakað av tí, sum vit hava skrivað.

Lesararnir siggja, at endamálið við greinini er at gera skrivning okkara til »gamalt briksl«, »gomul rakstrar-róp«, »kost í fiskimarksmálinum«, »hogguslokkataktikk«, orkymlandi, villileiðandi og fjalandi spræningar«, »gamlar brikslingarplátur« o. s. fr.

Hetta prógvar alt samalt, at vit við skrivning okkara hava rakt seymin mitt á høvdið. Aðlanin hjá Hákon Djurhuus var ikki, at hetta skuldi koma fram aftur nú og spilla honum spælið, men hetta skuldi verða væl fjalt fyri allar tjóðir.

SOSIALURIN hevur onki at fjala í fiskimarksmálinum. Vit hava reint mjøl í posanum. Men tá maður ræðist síni egnu orð, sínar egnu stóðutakanir og sín egna politikk so illa, at endurtoka av hesum verður skírd »gamalt briksl«, »gomul rakstrar-róp«, »hogguslokkataktikk«, »gamlar brikslingarplátur« o. s. fr., tá fær ein varhugan av, at mjølið í posanum ikki er so reint.

Ein kann lesa millum reglurnar, at greinskrivarin ynskir sín egna politikk, sínar egnu stóðutakanir og sín egnu orð gloymd og væl burtur goymd.

Spælir hálfvar plátur

Í greinini hjá Hákon Djurhuus verður m. a. sagt: »Ikki vóru vit føroyingar altíð samdir um framgangsmáttin móti tí ávegis máli, vit rúkkta, tá eg sum lögmaður upplivdi ta gleðislotu, at tað kom at verða undir einum sjálfstýrislandsstýri, vit føroyingar 13. mars 1964 náddu 12 fjórðinga fiskimark út frá beinum linjum«.

Nei, vit vóru als ikki samdir, tí ráddi fólkaflokkurin, so hovu vit 3 fjórðinga fiskimark fram til 1967. Um ikki javnaðarflokkurin tók við leiðsluni í landsstýrinum í 1959, so hevði Hákon Djurhuus ikki upplivað ta gleðislotu, at síti sum lögmaður, tá fiskimarkið var flutt út á 12 fjórðingar.

Tað ber sjálvsagt ikki til hjá Hákon Djurhuus at nevna hetta, nú hann sjálvur roynir at spæla skinnheilagaður í fiskimarksmálinum og ikki smæist við at kasta kost eftir øðrum. Men hetta er at spæla hálfvar plátur, hetta er at siga hálfvan sannleikan og fjala hin týðningarmesta partin av málinum.

Tað er sjálvsagt eisini briksl

Hákon Djurhuus skrivur eisini um felagsmarknaðarskuggan sum hótandi nærkast okkum. Tað er sjálvsagt eisini »briksl«

og »rakstrar-róp«, um eg loyvi mær at minna á, at fólkaflokkurin í 1961 varð við til at samtykkja, at Føroya áhugamál eru best varð innan fyri felagsmarknaðin.

Ella eg kundi eisini mint á, hvussu samdir Hákon Djurhuus var við okkum javnaðarmenn í Norðoyggjum í felagsmarknaðarspurninginum, tá vit hildu veljarafundir upp undir seinasta lögtingsval. Men hetta er sjálvandi eisini »gamalt briksl«, »gomul rakstrar-róp« og »gamlar brikslingarplátur«.

Eg skal lata vera við at »briksla« við tí, at fólkaflokkurin undir krignum vildi hava loysing og fullveldi, tí hetta er sjálvsagt heldur ikki annað, enn »gamalt briksl«.

Einki svar

Greinin hjá Hákon Djurhuus er einki svar. Tað sum Hákon Djurhuus og aðrir fólkafloksmenn hava sagt í Vágstúni í 1954, á lögtingi í 1954 og 1956 stendur fast. Tað er somuleiðis ógjørligt at reingja tað, at fólkaflokkurin tær ferðir, í 1954 og 1956 hevur atkvøtt fyri at gera 10 ára sáttmála við bretar um 3 fjórðinga fiskimark.

Tað einasta sum kemur fram í greinini er, at orðini »Havenes frihed« ikki eiga at ognast Hákon Djurhuus ella fólkaflokkinum, men at sey vórðu søgd av einum íslendingi Ásannað verður tó, at Hákon Djurhuus hevur endurtikið hesi orð, og so er at spyrja hví? Tí

týðningarmikla máli sum heild. Tað gerst trengri og trengri hjá útróðarmonnum at veiða her undir landi. Tá má fiskimarkið flytast út, so at vinnan kemur at kasta meir av sær, og vit biðja um, at útflytingin av markinum verður gjørd beinan vegin.

Annars vísa vit til skriv okkara frá 27. juni í -72.

Virðingarmest

Stjórn Klaksvíkar Útróðrarfelags.

Viðm.: Tað tykist sum at teir, ið hava sent skrivið omanfyri, ikki hava sett seg inn í nevndu lögtingsamtykt, ið er soljóðandi:

Landsstýrið verður biðið um at taka upp samráðingar við danska ríkisstýrið um at fáa fríðað føroyska landgrunnin móti fremmandari fiskiveiðu, og annars allari trolveiðu.

Hetta varð samtykt við 2. viðgerð 29. april 1970 við 22 atkvøðum.

Blaðstj.—

* * *

Eftir áheitan?

Harra blaðstjóri!

Fyri einum tveimum vikum síðani, bar útvarpið tey tíðindi, at Prísráð Føroya hevði sýtt fyri at góðkenna ta seinastu prishækkingin hjá danska flog felagnum DANAIR.

Hesi tíðindi vórðu borin bæði í morgunsendingini og í middagssendingini. Eg hoyrði báðar hesar sendingar og legði til merkis tað logna, at meðan tað um morgunin varð sagt: eftir áheitan frá landsstýrinum hevur Prísráð Føroya o. s. fr., so varð sagt á middegi: eftir áheitan hevur Prísráð Føroya o. s. fr.

Eg vil við hesum bara spyrja, hví landsstýrið skuldi gloymast í middagssendingini? Øll tey mongu sum av ymiskum orsökum ikki hoyra morgunsendingar útvarpsins, men sum lurta á middegi, tey sita sjálvandi og spyrja seg sjálva: hvør hevur heitt á Prísráðið? Tað liggur nærmast at hugsa, at tað man vera onkur sum vanur er at mótmæla og halda mótmælisfundir á Vaglinum í Havn. Allarhlest fólkafylkingin móti EEC?

P. J. H. J.

FØROYA

BANKI

banki FØROYA